

# Kezdeményezés

## a vadon élő állatok mentésének és rehabilitációjának jogi rendezésére

*Civil szervezeti kezdeményezés jogalkotásra — első benyújtás*

| Rovat                 | Tartalom                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kezdeményező          | Állatmentő Szolgálat Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány)                                                                                                                                                                                            |
| Képviseli             | Somogyi Zoltán, az Alapítvány képviselője                                                                                                                                                                                                               |
| Készítette és előadja | Némedi Edina                                                                                                                                                                                                                                            |
| Címzett               | Élő Környezetért Felelős Minisztérium; Agrár- és Élelmiszergazdaságért Felelős Minisztérium                                                                                                                                                             |
| Kelt                  | 2026. szeptember 7.                                                                                                                                                                                                                                     |
| Tárgy                 | A vadon élő állatok mentésére, rehabilitációjára és visszaengedésére vonatkozó jogi keret megteremtése két lépcsőben; sürgős törvénymódosítás a Büntető Törvénykönyv környezeti bűncselekményekre vonatkozó módosításának (T/568.) hatálybalépése előtt |
| Mellékletek           | 1. Törvényjavaslat-tervezet — első lépcső, indokolással (a vadon élő állatok mentésével összefüggő egyes törvények sürgős módosításáról). 2. A teljes szabályozási csomag jegyzéke (kérésre rendelkezésre áll)                                          |

### 1. Összefoglaló

Az Alapítvány azzal a kezdeményezéssel fordul a két érintett tárcához, hogy a vadon élő állatok mentése, gyógykezelése és természetes élőhelyükre való visszaengedése — a vadrehabilitáció — Magyarországon jogilag rendezett keretet kapjon. A hatályos jog e tevékenységet nem szabályozza: a mentési lánc négy pontján — a sérült állat befogásánál, szállításánál, a mentőhelyre való felvételénél és a mentési célú tartásnál — ma nincs jogcím. Ez a hiány évek óta fennáll, de 2026. november 20-tól új minőséget kap: a Büntető Törvénykönyvet módosító, a Kormány által 2026. szeptember 1-jén benyújtott T/568. számú törvényjavaslat hatálybalépésével a jogcím nélkül végzett mentési tevékenység egyes esetei büntetőjogi tényállás közelébe kerülnek.

Ezért két lépcsőben javasoljuk a rendezést. Az első lépcső egy tíz szakaszos, sürgős törvénymódosítás, amely a mentési lánc jogcímét a legrövidebb úton megteremti, és a működő mentőhelyeket bejelentéshez kötött, ellenőrizhető jogállással látja el — ezt a kezdeményezés melléklete tartalmazza, indokolással. A második lépcső a teljes intézményi rendszer: engedélyezés, képesítés, tartási és visszaengedési feltételek, jogkövetkezmények, a védett és az inváziós fajok különös szabályai. Ezt a csomagot az Alapítvány teljes részletességgel kidolgozta — egy törvényjavaslat, egy miniszteri rendelet és négy kormányrendelet tervezete, indokolással, előzetes hatásvizsgálati lappal, szakmai szabályzattal és kézikönyvvel —, és a tárcák kérésére haladéktalanul átadja. A második lépcső a bejelentett mentőhelyeket átmeneti rendelkezéssel vezeti át az engedélyezési rendszerbe, így a két lépcső egymásra épül.

## 2. A probléma

A vadon élő állatok mentése ma is folyik, túlnyomórészt civil szervezeteknél és magánszemélyeknél, jogi státusz és egységes szakmai követelmények nélkül. A megyei kormányhivatalok, a nemzeti park igazgatóságok és a minisztérium 2026. évi közérdekű adatszolgáltatása szerint 2023 és 2025 között országosan legalább mintegy harminchatezer védett vadon élő egyed került mentőhelyi ellátásba, ebből közel tizennégyezer egyedet engedtek vissza a természetbe. A vadászható fajok egyedeiről nincs országos adat, mert a mentésüknek nincs jogi kerete, amelyhez nyilvántartás tartozna.

A hatályos jog részleges és széttagolt. A védett fajok életútját a 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 7–8. §-a rendezi, „mentőközpont” fogalommal, amelyet jogszabály nem határoz meg. A vadászható fajok sérült egyedének befogása a vadászati törvény szerint elvi szinten a vadászati jog megsértéseként is értékelhető; a befogó személy jogi helyzete rendezetlen. Az idegenhonos inváziós fajok egyedére az 1143/2014/EU rendelet tilalmai közvetlenül alkalmazandók, a hazai jog azonban a rendelet által megengedett eltérési lehetőségeket a mentési gyakorlatban nem jeleníti meg: a befogott inváziós egyednek ma nincs jogszerű elhelyezési útja, a gyakorlatban az életkioltás marad. Az Alapítvány EU-27 összehasonlító vizsgálata szerint a tagállamok túlnyomó többsége rendelkezik a vadászható fajok sérült egyedeinek mentésére vonatkozó jogalappal; Magyarország az egyetlen tagállam, ahol a mentési lánc mind a négy pontján egyszerre áll fenn jogalkotási csend.

## 3. Miért sürgős

A környezet büntetőjog általi védelméről szóló (EU) 2024/1203 irányelv átültetési határideje 2026. május 21-én letelt. Az átültetést a T/568. számú törvényjavaslat végzi el, amely a Btk. környezeti bűncselekményeit újraszabályozza, és 2026. november 20-án lép hatályba. A javaslat szerint a környezetkárosítás tényállása kiterjed a közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktus — így az 1143/2014/EU rendelet — megsértésével elkövetett, a környezetet veszélyeztető cselekményekre; a természetkárosítás tényállása a vadászható madárfajok egyedeire a vadgazdálkodási érték tízszereséhez kötött értékhatárral terjed ki; a Natura 2000 területek külön védelmet kapnak.

Ez a mentőhelyek számára azt jelenti, hogy a jogcím nélküli tartás — amely ma szabálysértési vagy közigazgatási kockázat — a hatálybalépés után egyes esetekben büntetőjogi kockázattá válhat: az inváziós egyed befogása és tartása uniós tilalom alá esik, ha nincs hazai jogcíme; a vadászható faj egyedének engedély nélküli befogása a vadászati jog megsértése. A mentőhelyek erre ésszerűen csak úgy tudnak reagálni, hogy a sérült állatot nem veszik fel, vagy az inváziós egyedet kiirtják. Egyik sem az a következmény, amelyet a jogalkotó az irányelv átültetésével elérni kívánt. A megoldás a jogcím megteremtése — és erre a T/568. hatálybalépése előtt van szükség.

## 4. A javaslat

**Első lépcső — sürgős törvénymódosítás (melléklet).** Tíz szakaszos törvényjavaslat-tervezet, amely három hatályos törvényt módosít, új intézményt nem hoz létre, és költségvetési kihatása nincs. Tartalma: az állatvédelmi törvényben a vadrehabilitáció és a mentőhely fogalma, a tevékenység bejelentéshez kötése, a hatósági nyilvántartás és ellenőrzés, valamint a bárki által végezhető sürgős befogás; a vadászati törvényben a vadászható faj sérült egyedének befogására, szállítására, mentőhelyi ellátására és visszaengedésére vonatkozó jogcím, annak kimondásával, hogy a befogott vad nem elfogott vad és a befogás nem jogosulatlan vadászat; a természetvédelmi törvényben a mentőhely közreműködése az inváziós fajok kezelésében, az inváziós egyed tartós elhelyezésének uniós jogcímei, az életkioltás garanciális korlátja, valamint a védett fajok sürgős

befogása mint a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv szerinti, az irányelvek feltételeihez kötött eltérés. A tervezet a szükséges kormány- és miniszteri rendeleti felhatalmazásokat és az uniós jogi záradékokat is tartalmazza.

**Második lépcső — a teljes intézményi csomag.** Az Alapítvány a teljes szabályozást kidolgozta és egyeztetésre alkalmas állapotban tartja. A csomag részei: törvényjavaslat az Ávtv., a Vtv. és a Tvt. módosításáról (a mentőhely mint jogintézmény, engedélyezés, moduláris képzés, jogkövetkezmények, adatkezelés, átmeneti rendelkezések); miniszteri rendelet a mentőhely létesítéséről és működéséről, a képzésről, vizsgáztatásról és továbbképzésről; kormányrendelet a jogkövetkezményekről és az eljárási rendről; kormányrendelet a mentőhelyen tartott vadról; a 348/2006. Korm. rendelet módosítása a védett fajokra; kormányrendelet az inváziós fajokról a 408/2016. Korm. rendelet módosításával; indoklás és előzetes hatásvizsgálati lap; a végrehajtási rendeletek indoklása; fajjegyzék 532 gerinces fajra; a vadrehabilitációs szakmai szabályzat tervezete és a Magyar Vadrehabilitációs Szakmai Kézikönyv; valamint a jogalkotást segítő táblák (felhatalmazási mátrix, eljárási és hatásköri tábla, a szögletes zárójeles értékek döntési lapja, a nyitott kérdések jegyzéke, jogharmonizációs megfelelési tábla, derogációs teszt). A csomag a szükséges döntési pontokat — határidők, óraszámok, a hatóság kijelölése — szögletes zárójelben, javaslattal jelöli, hogy azokról a tárcák döntsenek.

**Miért bejelentés és nem engedély az első lépcsőben.** Az engedélyezési rendszer feltételrendszert, eljárást és felállt képesítési háttérrel kíván; ezek a második lépcső tárgyai. A bejelentés viszont azonnal működik: jogcímet ad a tevékenységnek, láthatóvá teszi a mentőhelyeket a hatóság előtt, és megteremti az ellenőrzés és a tiltás lehetőségét. Az állatjóléti, tartási és állat-egészségügyi követelmények alól a bejelentés nem ad mentességet. A második lépcső átmeneti rendelkezése a bejelentett mentőhelyeket türelmi idővel vezeti át az engedélyezési rendszerbe.

## 5. Amit a tárcáktól kérünk

- az első lépcsős törvényjavaslat-tervezet szakmai megvizsgálását és — a tárcák által megfelelőnek tartott formában, önálló törvényjavaslatként vagy a T/568. számú törvényjavaslatához kapcsolódó módosításként — a jogalkotási menetrendbe illesztését úgy, hogy a rendelkezések a Btk.-módosítás hatálybalépéséig hatályba léphessenek;
- egyeztető megbeszélést a kezdeményezés tartalmáról, amelyen az Alapítvány a teljes csomagot bemutatja;
- a második lépcsős csomag átvételének módjáról és menetrendjéről szóló döntést; a csomagot az Alapítvány a tárcák kérésére, az általuk kért formában és bontásban haladéktalanul átadja;
- kapcsolattartó kijelölését a tárcák részéről.

## 6. Kapcsolat

Állatmentő      Szolgálat      Alapítvány      ·      Kapcsolattartó:      Némedi      Edina      ·  
edina.nemedi@allatmentoszolgálat.com

*Az Alapítvány a kezdeményezést a gyakorlati vadrehabilitáció tapasztalatai alapján, a hatályos hazai és uniós jog tételes feldolgozásával készítette. A tervezetek javaslatok: minden rendelkezésük szakmai és jogi felülvizsgálatra szorul, a jogszabály-előkészítés a hatáskörrel rendelkező tárcák feladata.*